

RAPORT METODOLOGIC

- preliminar -

1. Obiectivele cercetării

Cercetarea vizează percepțiile interetnice la nivelul populației majoritare și a populației roma prin evaluarea stadiului actual al percepțiilor / stereotipurilor și distanței sociale între principalele culturi etnice. Principalele teme urmărite sunt: identități etnice și naționale (auto-identificare și hetero-identificare, imagini mentale, atitudini, opinii); relații interetnice și dinamica acestora; stereotipuri etnice; practici lingvistice; factori socio-economici relevanți în dinamica relațiilor interetnice; consum media.

2. Metodologie

2.1 Populația

Populația totală a României: 21504442 (Sursa: Institutul Național de Statistică, iulie 2008)

Populația cu vârsta de 18 ani și peste: 17489482 (Sursa: Institutul Național de Statistică, iulie 2008).

Populația totală de etnie roma (localități cu cel puțin 10 locuitori de etnie roma): 533529 (Sursa: Recensământul Populației 2002).

2.2 Metoda de aplicare a chestionarelor

Interviuri față-în-față realizate în gospodăria respondentului.

Perioada de realizare a interviurilor pentru esanționul de etnici non-romi: 1 – 21 Iunie 2009 (această perioadă a fost depășită în județele Dolj, Gorj și Olt).

Perioada de realizare a interviurilor pentru esanționul de etnici romi: 1 – 28 Iunie 2009.

2.3 Esanționul pentru etnici non-romi:

- bistadiat și multistratificat, cu respectarea următoarelor proceduri:

- stratificarea se face pe 18 regiuni istorico-geografice și 7 tipuri de localități stabilite în funcție de mărimea populației (patru tipuri de urban și trei tipuri de rural);
- alegerea secțiilor de votare (puncte de esanționare) se face în mod aleatoriu pentru fiecare strat;
- selecția respondenților se face de pe listele electorale cu secțiile de votare de la alegerile Parlamentare din 2008 (urmând un pas statistic calculat în funcție de numărul de pagini a listelor electorale și numărul de interviuri de realizat pe secția respectivă);

- în localitățile în care nu au putut fi obținute listele electorale, selecția gospodăriilor se face prin metoda random route;

- este selectată persoana din gospodărie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie non-roma), care își serbează prima ziua de naștere în anul calendaristic;

- 104 puncte de esanționare (la care se adaugă 3 secții alocate suplimentar) în 104 localități;

- mărimea esanționului - 820 persoane;

- numărul mediu de interviuri realizate pe fiecare punct de esanționare: 8;

Localități în care operatorii de interviu nu au avut acces la listele de votare: Arad, Sannicolau Mare, Giroc, Hida, Satu Mare, Sibiu, Oradea, Targu Mures, Bacau, Drobeta-Turnu Severin, Baraolt, Sf Gheorghe, Brasov, Râsnov, Galati.

În *tabelul 1* este prezentată structura populației (procente pe straturi), iar în *tabelul 2* se află structura esanționului rezultat din teren.

Tabelul 1

Structura populatiei % Regiunea ²	Tipul de localitate ¹							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.2%	1.9%	4.1%	1.7%	1.0%	1.9%	0.0%	10.7%
12	0.1%	0.7%	2.2%	0.2%	0.4%	0.0%	2.9%	6.5%
13	0.1%	1.2%	0.9%	0.4%	0.8%	0.5%	0.0%	4.0%
21	0.3%	1.4%	3.4%	1.2%	1.1%	0.8%	1.1%	9.3%
22	0.2%	0.9%	0.9%	0.2%	0.2%	0.6%	1.0%	4.0%
23	0.4%	1.9%	1.5%	0.8%	1.4%	0.0%	0.0%	6.0%
31	0.7%	1.7%	1.1%	0.9%	0.5%	0.5%	1.4%	6.9%
32	0.2%	1.1%	0.6%	0.7%	0.4%	0.5%	0.0%	3.7%
41	0.2%	0.6%	0.8%	0.5%	1.0%	0.0%	1.5%	4.5%
51	0.4%	0.6%	0.2%	1.5%	1.2%	0.0%	0.0%	4.0%
52	0.2%	0.6%	0.5%	0.8%	0.6%	0.7%	1.4%	4.8%
53	0.4%	0.8%	1.1%	0.7%	0.8%	0.7%	1.5%	6.0%
54	0.2%	0.6%	0.5%	0.5%	0.7%	0.0%	0.0%	2.5%
55	0.2%	0.8%	0.5%	0.3%	0.7%	0.0%	0.0%	2.5%
61	0.2%	0.8%	0.8%	0.8%	0.2%	1.2%	0.0%	4.0%
62	0.3%	1.2%	0.8%	0.8%	0.0%	0.8%	1.0%	4.9%
71	0.4%	0.9%	0.5%	0.8%	0.6%	0.0%	1.5%	4.7%
80	0.0%	0.1%	0.7%	0.5%	0.2%	0.0%	9.5%	11.0%
Total	4.6%	18.0%	21.1%	13.4%	11.7%	8.3%	22.9%	100.0%

¹ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbana cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbana cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbana cu mai mult de 200 000 de locuitori.

² **Regiunea:** 11=Bacău, Neamț, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzău; 23=Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinți, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

Tabelul 2

Structura esantionului % Regiunea ⁴	Tipul de localitate ³							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	2.2%	4.1%	1.6%	1.1%	1.8%	0.0%	10.9%
12	0.0%	0.9%	2.2%	0.0%	0.6%	0.0%	2.9%	6.6%
13	0.0%	1.3%	1.0%	0.5%	0.7%	0.5%	0.0%	4.0%
21	0.0%	1.7%	3.4%	1.2%	1.1%	0.9%	1.1%	9.4%
22	0.0%	1.0%	0.9%	0.0%	0.5%	0.6%	1.1%	4.0%
23	0.5%	1.6%	1.5%	0.1%	1.5%	0.0%	0.0%	5.1%
31	0.7%	1.7%	1.1%	0.9%	0.5%	0.5%	1.5%	6.8%
32	0.0%	1.3%	0.6%	0.7%	0.5%	0.5%	0.0%	3.7%
41	0.0%	0.9%	0.7%	0.5%	1.0%	0.0%	1.5%	4.5%
51	0.5%	0.7%	0.0%	1.6%	1.2%	0.0%	0.0%	4.0%
52	0.0%	0.9%	0.5%	0.7%	0.6%	0.7%	1.5%	4.9%
53	0.5%	0.7%	1.1%	0.7%	0.7%	0.7%	1.6%	6.1%
54	0.0%	0.9%	0.5%	0.5%	0.6%	0.0%	0.0%	2.4%
55	0.0%	1.1%	0.5%	0.5%	0.6%	0.0%	0.0%	2.7%
61	0.0%	1.1%	0.9%	0.9%	0.5%	1.0%	0.0%	4.3%
62	0.0%	1.5%	0.9%	0.9%	0.0%	0.9%	1.0%	5.0%
71	0.5%	0.9%	0.5%	0.7%	0.6%	0.0%	1.3%	4.5%
80	0.0%	0.0%	0.7%	0.6%	0.0%	0.0%	9.8%	11.1%
Total	2.7%	20.2%	21.0%	12.6%	12.3%	8.0%	23.2%	100.0%

³ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbana cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbana cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbana cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁴ **Regiunea:** 11=Bacău, Neamț, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iași; 13=Botosani, Vaslui; 21=Argeș, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzău; 23=Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinți, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

2.4 Esantionul pentru etnici non-romi:

- multistadial si multistratificat, cu respectarea urmatoarei proceduri:
 - statificarea se face pe 18 regiuni istorico-geografice si 7 tipuri de localitati stabilite în functie de marimea populatiei de etnie roma (patru tipuri de urban si trei tipuri de rural, cu cel putin 10 locuitori de etnie roma);
 - alegerea localitatilor se face în mod aleatoriu pentru fiecare strat;

- 110 puncte de esantionare în 110 localitati;
- marimea esantionului - 608 persoane;
- numarul mediu de interviuri realizate pe fiecare punct de esantionare: 6;

Romi integrati

- în cadrul localitatilor are loc selectia aleatorie a punctelor de esantionare (sectii de votare) folosite ca puncte de plecare pentru identificarea romilor integrati;
- alegerea gospodariilor se face în pas statistic de 1 pâna la întâlnirea primei persoane eligibile sau care sa recomande etnici romi (bulgare de zapada);
- este selectata persoana din gospodarie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie roma), care își serbeaza prima ziua de nastere în anul calendaristic;

Romi compacti

- pentru identificarea persoanelor de etnie roma care locuiesc în comunitati adunate (cel putin trei gospodarii alaturate) s-au folosit informatii primite de la reprezentanti locali (politist, postas, preot, primar, reprezentant al primariei, asistent social, medic, învatator, profesor);
- alegerea gospodariilor se face prin metoda random-route;
- este selectata persoana din gospodarie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie roma), care își serbeaza prima ziua de nastere în anul calendaristic;

În *tabelul 3* este prezentata structura populatiei (procente pe straturi), iar în *tabelul 4* se afla structura esantionului rezultat din teren.

Tabelul 3

Structura populatiei % Regiunea ⁶	Tipul de localitate ⁵							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	0.6%	3.5%	0.9%	0.4%	0.9%	0.0%	6.3%
12	0.0%	0.2%	2.7%	0.3%	0.4%	0.0%	0.6%	4.2%
13	0.0%	0.1%	0.7%	0.1%	0.4%	0.2%	0.0%	1.5%
21	0.0%	0.9%	4.2%	0.8%	0.7%	0.2%	1.1%	7.9%
22	0.1%	0.6%	1.3%	0.1%	0.3%	1.0%	0.3%	3.8%
23	0.1%	2.0%	4.0%	1.9%	2.4%	0.0%	0.0%	10.5%
31	0.2%	2.4%	2.8%	1.7%	0.5%	0.1%	1.7%	9.3%
32	0.0%	0.4%	0.4%	0.3%	0.5%	0.3%	0.0%	1.9%
41	0.0%	0.1%	0.2%	0.3%	0.4%	0.0%	0.6%	1.5%
51	0.3%	0.7%	0.4%	1.7%	0.9%	0.0%	0.0%	3.9%
52	0.6%	3.5%	0.8%	1.0%	0.4%	0.1%	0.1%	6.6%
53	0.8%	2.8%	4.0%	1.4%	1.1%	0.7%	0.6%	11.3%
54	0.0%	0.8%	0.4%	0.3%	0.3%	0.0%	0.0%	1.8%
55	0.4%	1.5%	1.4%	0.6%	0.5%	0.0%	0.0%	4.4%
61	0.2%	1.3%	1.6%	0.4%	0.1%	0.6%	0.0%	4.2%
62	0.2%	2.9%	3.8%	1.0%	0.0%	0.6%	0.5%	8.9%
71	0.5%	0.6%	1.6%	0.7%	0.5%	0.0%	0.6%	4.5%
80	0.0%	0.1%	1.9%	0.1%	0.0%	0.0%	5.1%	7.2%
Total	3.4%	21.6%	35.8%	13.5%	10.0%	4.6%	11.1%	100.0%

⁵ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbana cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbana cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbana cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁶ **Regiunea:** 11=Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzau; 23=Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinti, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

Tabelul 4

Structura esantionului % Regiunea ⁸	Tipul de localitate ⁷							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	0.3%	3.6%	0.7%	0.7%	0.8%	0.0%	6.1%
12	0.0%	0.7%	1.8%	0.0%	0.7%	0.0%	0.3%	3.5%
13	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	1.5%
21	0.0%	1.0%	4.3%	0.8%	0.8%	0.0%	1.3%	8.2%
22	0.0%	0.7%	1.3%	0.0%	0.5%	0.8%	0.3%	3.6%
23	0.0%	2.1%	4.1%	2.0%	2.5%	0.0%	0.0%	10.7%
31	0.8%	1.8%	2.8%	1.8%	0.5%	0.0%	1.6%	9.4%
32	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.7%	0.5%	0.0%	2.0%
41	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.5%	1.3%
51	0.0%	0.8%	0.7%	1.6%	0.8%	0.0%	0.0%	3.9%
52	0.7%	3.6%	0.8%	0.8%	0.7%	0.0%	0.3%	6.9%
53	0.8%	2.8%	4.1%	1.3%	1.2%	0.7%	0.7%	11.5%
54	0.0%	0.7%	0.7%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	2.0%
55	0.5%	1.2%	1.5%	0.7%	0.5%	0.0%	0.0%	4.3%
61	0.5%	0.8%	1.6%	0.7%	0.0%	0.7%	0.0%	4.3%
62	0.8%	2.3%	3.8%	1.0%	0.0%	0.5%	0.5%	8.9%
71	0.5%	0.7%	1.6%	0.7%	0.5%	0.0%	0.7%	4.6%
80	0.0%	0.7%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	5.3%	7.4%
Total	4.6%	20.1%	35.9%	12.0%	12.0%	3.9%	11.5%	100.0%

⁷ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbana cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbana cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbana cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁸ **Regiunea:** 11=Bacău, Neamț, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iași; 13=Botosani, Vaslui; 21=Argeș, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzău; 23=Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinți, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

3.1 Structura esantionului etnici non-romi:

	<i>% pe coloana</i>	Frecvente	Procente
SEX			
Masculin		367	44.8
Feminin		453	55.2
VÂRSTA			
18-29 ani		121	14.8
30-44 ani		185	22.6
45-59 ani		209	25.5
60 de ani si peste		305	37.2
TIPUL LOCALITATII			
Rural cu mai putin de 2000 de locuitori		22	2.7
Rural cu 2000 – 4000 de locuitori		166	20.2
Rural cu peste 4000 de locuitori		172	21.0
Oras cu mai putin de 30 000		103	12.6
Oras cu 30 000 – 100 000 de locuitori		101	12.3
Oras cu 100 000 – 200 000 de locuitori		66	8.0
Oras cu peste 200 000 de locuitori		190	23.2
REGIUNE			
Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea		89	10.9
Galati, Iasi		54	6.6
Botosani, Vaslui		33	4.0
Arges, Dâmbovita, Prahova		77	9.4
Braila, Buzau		33	4.0
Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman		42	5.1
Dolj, Mehedinti, Olt		56	6.8
Gorj, Vâlcea		30	3.7
Constanta, Tulcea		37	4.5
Alba, Hunedoara		33	4.0
Brasov, Sibiu		40	4.9
Cluj, Mures		50	6.1
Covasna, Harghita		20	2.4
Bistrita Nasaud, Salaj		22	2.7
Maramures, Satu Mare		35	4.3
Arad, Bihor		41	5.0
Caras Severin, Timisoara		37	4.5
Ilfov, Bucuresti		91	11.1
EDUCATIE			
Deloc, mai putin de 7 clase		128	15.6
7-8 clase (gimnaziu)		144	17.6
Treapta I de liceu (10 clase)		55	6.7
Scoala profesionala		122	14.9
Liceu		200	24.4
Scoala postliceala sau colegiu		67	8.2
Învatamânt superior		104	12.7
TOTAL		820	100.0

3.2 Structura esantionului etnici romi:

	<i>% pe coloana</i>	
	Frecvente	Procente
SEX		
Masculin	300	49.3
Feminin	308	50.7
VÂRSTA		
18-29 ani	156	25.7
30-44 ani	226	37.2
45-59 ani	139	22.9
60 de ani si peste	87	14.3
TIPUL LOCALITATII		
Rural cu mai putin de 2000 de locuitori	28	4.6
Rural cu 2000 – 4000 de locuitori	122	20.1
Rural cu peste 4000 de locuitori	218	35.9
Oras cu mai putin de 30 000	73	12.0
Oras cu 30 000 – 100 000 de locuitori	73	12.0
Oras cu 100 000 – 200 000 de locuitori	24	3.9
Oras cu peste 200 000 de locuitori	70	11.5
REGIUNE		
Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea	37	6.1
Galati, Iasi	21	3.5
Botosani, Vaslui	9	1.5
Arges, Dâmbovita, Prahova	50	8.2
Braila, Buzau	22	3.6
Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman	65	10.7
Dolj, Mehedinti, Olt	57	9.4
Gorj, Vâlcea	12	2.0
Constanta, Tulcea	8	1.3
Alba, Hunedoara	24	3.9
Brasov, Sibiu	42	6.9
Cluj, Mures	70	11.5
Covasna, Harghita	12	2.0
Bistrita Nasaud, Salaj	26	4.3
Maramures, Satu Mare	26	4.3
Arad, Bihor	54	8.9
Caras Severin, Timisoara	28	4.6
Ilfov, Bucuresti	45	7.4
EDUCATIE		
Deloc, mai putin de 7 clase	353	58.1
7-8 clase (gimnaziu)	151	24.8
Treapta I de liceu (10 clase)	41	6.7
Scoala profesionala	32	5.3
Liceu	24	3.9
Scoala postliceala sau colegiu	3	0.5
Învatamânt superior	4	0.7
TOTAL	608	100.0

4. Activitatea de teren

122 de operatori de teren, 24 de coordonatori zonali si 8 coordonatori regionali.

Instructajul a fost realizat la sediul IMAS cu cei 8 coordonatori regionali, care au primit informatii detaliate cu privire la chestionarul ETN0509.

Coordonatorii regionali le-au transmis coordonatorilor zonali toate detaliile privind modul de realizare în teren a studiului, acestea incluzând informatii despre: esantionare, conditii de interviu, materiale ajutatoare, chestionar.

În acelasi mod, coordonatorii zonali au realizat instructajele cu operatorii de interviu.

5. Controlul calitatii

Esantion non-romi

108 respondenti (13.17%) au fost contactati cu scopul de a verifica validitatea datelor.

În urma verificarilor au fost **anulate 15 chestionare**, pentru nerespectarea procedurilor de aplicare.

Esantion romi

60 respondenti (9.69%) au fost contactati cu scopul de a verifica validitatea datelor.

În urma verificarilor au fost **anulate 10 chestionare**, pentru nerespectarea procedurilor de aplicare.

6. Rata raspunsurilor

Esantion non-romi:

2156 de adrese parcurse dintre care:

- 830 de interviuri realizate (820 valide);
- 561 de interviuri realizate cu persoane selectate din listele electorale, 269 de interviuri realizate cu persoane selectate prin metoda random route;
- 112 adrese nelocuite;
- 19 adrese de institutii;
- 513 adrese la care nu a raspuns nimeni la niciuna dintre cele trei vizite efectuate de operator;
- 22 adrese cu incapacitate de raspuns;
- 40 persoane care nu corespund criteriilor de interviu (neîncadrare în cote);
- 620 refuzuri
 - rata refuzurilor ($620 \cdot 100 / 2156$): 28.75%;
 - ponderea de neîncadrare în cote ($40 \cdot 100 / 2156$): 1.85%;
 - ponderea interviurilor valide ($820 \cdot 100 / 2156$): 38.03%.

Esantion romi:

1190 de adrese parcurse dintre care:

- 619 de interviuri realizate (608 valide);
- 47 adrese nelocuite;
- 8 adrese de institutii;
- 137 adrese la care nu a raspuns nimeni la niciuna dintre cele trei vizite efectuate de operator;
- 3 adrese cu incapacitate de raspuns;
- 188 persoane care nu corespund criteriilor de interviu (neîncadrare în cote);
- 198 refuzuri
 - rata refuzurilor ($198 \cdot 100 / 1190$): 16.63%;
 - ponderea de neîncadrare în cote ($188 \cdot 100 / 1190$): 15.79%;
 - ponderea interviurilor valide ($608 \cdot 100 / 1190$): 51.09%.